
 <p>دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران)</p>	<p>باسمه تعالی</p> <p>فرم پیشنهاد پروژه کارشناسی</p>	 <p>دانشکده مهندسی کامپیوتر</p>
---	--	--

<p>تحويل پیشنهاد پروژه به دانشکده و ثبت نهایی آن در پورتال: (این قسمت توسط کارشناسان آموزش دانشکده تکمیل می شود.)</p> <p>تاریخ تحويل پیشنهاد پروژه به آموزش دانشکده:</p> <p>تاریخ ثبت نهایی در پورتال آموزشی دانشگاه:</p>	
<p>مشخصات دانشجو:</p> <p>نام و نام خانوادگی: محمد چوپان</p> <p>شماره دانشجویی: ۹۸۳۱۱۲۵</p> <p>رایانامه (ایمیل) دانشجو: mohamadkhoe@aut.ac.ir</p> <p>نیمسال و سال تحصیلی ثبت نام پروژه: نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱</p> <p>توضیح ۱: دانشجو موظف است حداکثر دو ماه پس از ثبت نام پروژه فرم تکمیل شده پیشنهاد پروژه را، که به امضای استاد راهنمای او رسیده است، به آموزش دانشکده تحويل دهد. انجام سر وقت این مرحله نشان دهنده بخشی از رعایت زمانبندی انجام پروژه توسط دانشجو است.</p> <p>توضیح ۲: آموزش دانشکده پیشنهاد پروژه دریافتی را جهت تعیین داور و انجام داوری در اختیار گروه آموزشی استاد راهنمای دانشجو قرار می دهد. گروه های آموزشی حداکثر طی دو ماه داوری را انجام داده و در صورت تصویب در گروه، پیشنهاد پروژه را جهت تصویب در دانشکده و ثبت در پورتال آموزشی دانشگاه در اختیار آموزش دانشکده قرار می دهند. دانشجویان موظفند با داور(ان) پیشنهاد پروژه خود در ارتباط بوده و نظرات آنان را، با راهنمایی استاد راهنمای خود و در مهلت مقرر گروه برای تصویب پیشنهاد پروژه، بر روی پیشنهاد پروژه خود اعمال نمایند.</p> <p>توضیح ۳: مهلت درج نمره پروژه دانشجویانی که در نیمسال اول یا در تابستان سال تحصیلی پروژه را اخذ نموده اند، سی ام مهر سال تحصیلی بعد و برای دانشجویانی که در نیمسال دوم پروژه را اخذ نموده اند، سی و یکم ام فروردین سال تحصیلی بعد است.</p> <p>توضیح ۴: فاصله زمانی بین ثبت نهایی پیشنهاد پروژه (تصویب شده) در پورتال آموزشی دانشگاه و دفاع از پروژه حداقل سه ماه است و امکان دفاع قبل از سپری شدن این فاصله زمانی وجود ندارد. همچنین، دفاع از پروژه کارشناسی با اعلان عمومی و با حضور مخاطبان در حضور داوران انجام خواهد شد. لازم است دانشجویان حداقل سه هفته قبل از فرارسیدن مهلت درج نمره پروژه (توضیح ۳)، پایان نامه تایپ شده خود را، که به تأیید استاد راهنما رسیده است، در اختیار آموزش دانشکده و داور(ان) پروژه قرار داده و مقدمات برگزاری جلسه دفاع را، با هماهنگی آموزش دانشکده، فراهم آورند.</p> <p>توضیح ۵: لازم است دانشجویان رویه دانشگاه صنعتی امیرکبیر با عنوان «چگونگی ثبت نام، تصویب، و دفاع از پایان نامه در مقطع کارشناسی» را که با شماره AUT-PR-3210 بر روی سایت معاونت آموزشی دانشگاه قرار گرفته است مطالعه کنند.</p>	
<p>امضای دانشجو:</p> <p>تاریخ:</p>	<p>امضا:</p> <p>تاریخ:</p>
<p>استاد راهنمای پروژه:</p> <p>نام و نام خانوادگی:</p> <p>امضا:</p> <p>تاریخ:</p>	
<p>عنوان پروژه:</p>	

عنوان فارسی: ارزیابی ترکیب شبکه‌های عصبی گرافی و مدل پوینت‌نت برای پردازش داده‌های گرافی و ابرنقاط

عنوان انگلیسی:

Assessment of the Hybrid of Graph and Point Net Models for Graph Neural networks and Point Cloud Data Processing

داور(ان) پیشنهاد پروژه:

داور اول:

نام و نام خانوادگی:

امضا:

تاریخ:

داور دوم:

نام و نام خانوادگی:

امضا:

تاریخ:

توضیح: با امضای این قسمت داور(ان) محترم تأیید می‌کنند که

- ۱- دانشجو، با راهنمایی استاد راهنمای خود، اصلاحات مورد نظر داور(ان) را انجام داده و عنوان و محتوای پیشنهاد پروژه از نظر ایشان قابل قبول است.
- ۲- دانشجو با مفاهیم پیش‌نیاز و مهارت‌های ضروری و پایه انجام این پروژه آشنایی داشته یا کسب آن برای دانشجو در طول انجام پروژه امکان‌پذیر است.
- ۳- موارد زیر در پیشنهاد پروژه مورد توجه قرار گرفته است:
  - عنوان پروژه به طور کامل و دقیق موضوع پروژه را نشان می‌دهد و محتوای پروژه با عنوان پروژه کاملاً مطابقت دارد.
  - پیشنهاد پروژه شامل بخش‌های مقدمه، مرور پیشینه پژوهش، رویکرد پیشنهادی، روش ارزیابی، مراحل و زمان‌بندی انجام پروژه، امکانات لازم و لیست مراجع و منابع است.
  - اجزای سامانه مورد نظر پروژه در یک نمودار بلوکی نشان داده شده و ورودی‌ها و خروجی‌های آن مشخص شده‌اند.
  - تأکید پروژه بر روی مسائل عملی و علمی و مهارت‌های مهندسی کامپیوتر است و پروژه منجر به توسعه نرم‌افزار، سخت‌افزار یا ترکیبی از آن دو و با درجه سختی و حجم مناسب یک پروژه سه واحدی است.
  - پروژه بر مبنای استفاده از دروس کارشناسی تعریف شده است.
  - چنانچه قرار است در پروژه از ابزارها، نرم‌افزارها، یا محیط‌های آماده استفاده شود، این موارد با صراحت بیان شده و مشخص شده است چه بخش‌هایی و با چه مقداری تلاش سهم دانشجو است.
  - پروژه علاوه بر بخش مطالعاتی-نظری، حدود ۱۵۰ ساعت کار عملی لازم داشته و انجام آن حداقل ۳ ماه زمان نیاز دارد.

تصویب پیشنهاد پروژه:

تصویب در گروه آموزشی:

نام و نام خانوادگی مدیر گروه:

امضا:

تاریخ:

تصویب در شورای آموزشی-پژوهشی دانشکده:

نام و نام خانوادگی معاون آموزشی:

امضا:

تاریخ:

تعریف پروژه: (دانشجو می‌تواند با اضافه کردن فاصله لازم بر روی فایل قابل ویرایش این سند، توضیحات خود را در هر یک از قسمت‌های زیر تایپ کند).

۱- مقدمه (بیان مسئله کاربردی، ضرورت، انگیزه، اهداف، و چالش‌های انجام این پروژه):

در دهه اخیر، پیشرفت‌های چشمگیر در زمینه‌های پردازش داده‌ها و بینایی کامپیوتری فرصت‌های منحصر به فردی را برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و ساختارهای پیچیده ایجاد کرده است. این پیشرفت‌ها در حوزه‌های متنوعی از بینایی کامپیوتر تا شبکه‌های اجتماعی و علوم مهندسی اثرات قابل ملاحظه‌ای داشته و تا حد زیادی به بهبود فهم و تفسیر دقیق داده‌ها کمک کرده است.

در این سیاق دو نوع داده‌ای که به طور ویژه نقش مهمی در زمینه‌های مذکور ایفا کرده است. داده‌های گرافی و ابرنقاط^۱ هستند. داده‌های گرافی به دسته‌ای از داده‌ها گفته می‌شود که بتوان آن‌ها را به صورت ساختمان داده گرافی نمایش داد. ساختار داده‌های گرافی به عنوان ابزاری قدرتمند برای نمایش روابط پیچیده میان عناصر مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند. از جمله کاربردهای مهم داده‌های گرافی مدل‌سازی، شبکه‌های اجتماعی، تجزیه و تحلیل توالی‌های ژنی و تحلیل تعاملات در شبکه‌های اطلاعاتی می‌باشد. برای مثال از الگوریتم‌های مرتبط با تئوری گراف‌ها می‌توان برای پیدا کردن کوتاه‌ترین مسیر در ترافیک‌ها و یا روابط بین افراد و سلاقی آن‌ها در شبکه‌های اجتماعی استفاده کرد. زمانبندی کلاس‌ها، رتبه‌بندی در مسابقات ورزشی و... تنها بخشی از کاربردهای ساختمان داده گراف می‌باشد [۱]. علاوه بر این موارد، گراف‌ها در زمینه هوش مصنوعی نیز کاربردهای زیادی مانند دسته‌بندی داده‌ها، تشخیص اشیا و ... دارند. شبکه‌های عصبی گرافی^۲ که در سال‌های اخیر توجه زیادی به آن‌ها شده است باعث پیشرفت روزافزون در زمینه هوش مصنوعی شده‌اند.

شبکه‌های عصبی گرافی یکی از روش‌های مبتنی بر یادگیری عمیق^۳ است که بر حول محور گراف‌ها بررسی می‌شود. در این نوع شبکه‌ها ما ابتدا نیاز داریم که داده‌های ورودی خود را بررسی کرده و با توجه به ساختارمند و یا غیر ساختارمند بودن آن‌ها ارتباطی بین داده‌ها برای ایجاد گراف پیدا کنیم. در مرحله بعدی نوع گراف خود را انتخاب کرده و در نهایت یک تابع برای ارزیابی مدل خود تعریف می‌کنیم که هرکدام از این موارد با توجه به نوع داده‌های ما و هدف ما قابل تغییر است. محاسبات لایه‌های شبکه تعریف شده نیز با توجه به نوع شبکه گرافی مورد استفاده قابل تغییر است. در شکل ۱ انواعی از شبکه‌های عصبی گرافی را مشاهده می‌کنید که بر اساس معیارهای گفته‌شده دسته‌بندی شده‌اند. این شبکه‌ها در بسیاری از زمینه‌ها کاربرد دارند برای مثال به کاربردهای آن در زمینه پردازش تصویر، دسته‌بندی تصاویر، سیستم‌های توصیه و تخمین ساختار مولکولی می‌توان اشاره کرد. در شکل ۱ انواعی از شبکه‌های عصبی گرافی را مشاهده می‌کنید که به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند که در ادامه به توضیح آن‌ها می‌پردازیم.

۱- پودمان انتشار^۴: در این نوع از شبکه‌های عصبی گرافی داده‌ها بین برگ‌ها انتشار پیدا کرده تا هم اطلاعات ویژگی‌ها و هم اطلاعات هندسی انتشار پیدا کند. در این نوع پودمان‌ها از عملگرهای پیچشی^۵ و بازگشتی برای تجمیع داده‌ها از همسایه‌های یک برگ استفاده می‌شود.

۲- پودمان نمونه‌برداری^۶: هنگامی که گراف‌ها بزرگ هستند از پودمان‌های نمونه‌برداری معمولاً برای انتشار گراف مورد نیاز استفاده می‌شود.

۳- پودمان تجمیعی^۷: این پودمان‌ها معمولاً زمانی استفاده می‌شوند که ما نیاز به استخراج ویژگی‌های از برگ‌ها داریم و یا نیاز به نمایش زیرگراف‌ها داریم.

در انجام این پروژه پودمان‌های تجمیعی بیشتر مورد توجه ما هستند. پودمان‌های تجمیعی خود به دو دسته اصلی تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱- پودمان‌های تجمیعی مستقیم^۸: این نوع پودمان‌های تجمیعی نمایش در سطح گراف را به طور مستقیم از برگ‌ها با استراتژی‌های انتخاب برگ همسایه یاد می‌گیرند.

برای به دست آوردن ویژگی‌های سراسری در این گراف‌ها عملیاتی مانند جمع، ضرب و تقسیم با برگ‌ها انجام می‌شود تا ویژگی‌های سراسری گراف‌ها را استخراج کند. یکی دیگر از روش‌ها مرتب کردن برگ‌ها با معیاری مشخص است که ابتدا کل گراف را مرتب می‌کنیم و سپس با استفاده از یک شبکه‌عصبی پیچشی ویژگی‌ها را استخراج می‌کنیم.

۲- پودمان‌های تجمیعی سلسله مراتبی^۹: در قسمت قبلی مدل ساختار گراف را با استفاده مستقیم از برگ‌ها یاد می‌گرفت اما در این نوع از پودمان تجمیعی ساختار را از لایه‌های مختلف گراف یاد می‌گیرد. روش‌های مختلفی برای انجام اینکار وجود دارد. یکی از این‌ها روش خودتوجهی است که ما از آن در پروژه خود استفاده خواهیم کرد [۲].

¹ Point cloud data

² Graph Neural Networks (GNN's)

³ Deep learning

⁴ Propagation Module

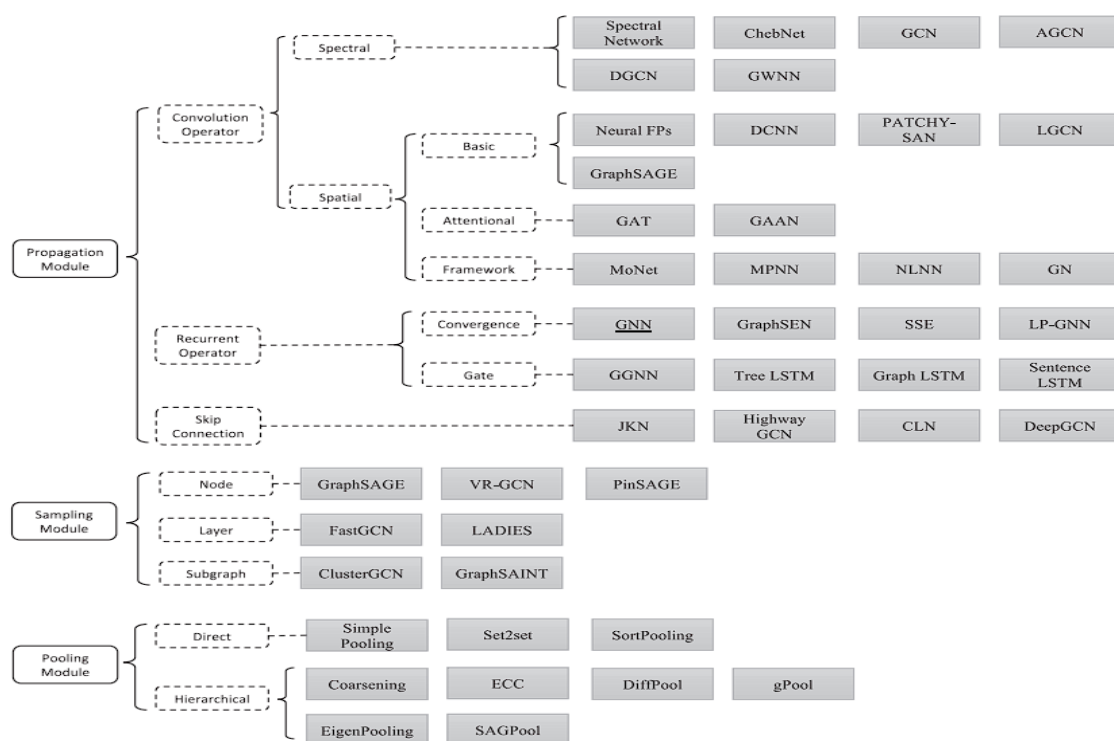
⁵ Convolutional Operator

⁶ Sampling Module

⁷ Pooling Module

⁸ Direct pooling

⁹ Hierarchical pooling

شکل ۱: انواع شبکه‌های گرافی [۲]

از طرفی دیگر داده‌های ابرنقاط که با استفاده از سنسورهایی مانند سنسور لایدار^{۱۰} به دست می‌آیند و نمایش سه بعدی از نقاط فضای اطراف هستند با ثبت دقیق و هندسی اشیا و محیط‌های آن‌ها به ما این امکان را می‌دهند تا دقیق‌ترین تصاویر از محیط اطراف خود را ایجاد کنیم. این داده‌ها در زمینه‌های مهندسی سه‌بعدی و بینایی کامپیوتر به کار می‌روند. داده‌های ابرنقاط در زمینه خودروهای خودران نیز کاربردهای فراوانی دارد. با استفاده از داده‌های ابرنقاط و پردازش بر روی آن‌ها می‌توان این داده‌ها را دسته‌بندی کرد که این موضوع در تشخیص موانع هنگام رانندگی خودروهای خودران بسیار کاربردی می‌باشد. دسته‌بندی داده‌های ابرنقاط به روش‌های مختلفی قابل انجام است. برای مثال یکی از این روش‌های دسته‌بندی با استفاده از معماری پوینت‌نت^{۱۱} است که با استفاده از روش‌های یادگیری عمیق به دسته‌بندی داده‌های ابرنقاط می‌پردازد [۳].

در این پروژه، ما قصد داریم تا با استفاده از ترکیب معماری‌های تجمیع گراف خودتوجه^{۱۲} و مدل پوینت‌نت، دسته‌بندی داده‌های مختلف گرافی و ابرنقاط را بهبود دهیم تا بتوان با دقت بالاتری این داده‌ها را دسته‌بندی کرده و به تجزیه و تحلیل دقیق‌تری از محیط‌های اطراف خودروهای خودران خواهیم پرداخت. این پروژه به عنوان یک فرصت مناسب برای ترکیب دو زمینه مختلف از پردازش داده‌ها و مهندسی خودروها اهمیت ویژه‌ای دارد و می‌تواند به توسعه تکنولوژی خودروهای خودران و بهبود کیفیت حمل و نقل شهری کمک کند.

۲- مروری بر پروژه‌ها و سامانه‌های مشابه و بیان نقاط قوتی که با انجام این پروژه حاصل می‌شود:

معماری‌های استفاده شده در این پروژه عبارتند از دو معماری پوینت‌نت و تجمیع گراف خودتوجه که هر کدام را به صورت جداگانه بررسی کرده و نقاط قوت و ضعف هر یک را مرور می‌کنیم.

مدل عصبی پوینت‌نت مبتنی بر یادگیری عمیق است که برای دسته‌بندی داده‌های ابرنقاط در سال ۲۰۱۸ معرفی شده است. معماری این مدل در شکل ۲ مشخص است. این مدل با استفاده از یک معماری جدید و شبکه چندلایه پرسپترون^{۱۳} توانایی دسته‌بندی داده‌های نامرتب^{۱۴} ابرنقاط، تشخیص اشیا و تشخیص صحنه را دارد. که ما در این پروژه از قابلیت دسته‌بندی آن استفاده خواهیم کرد.

¹⁰ Lidar

¹¹ Point-Net

¹² Self-attention graph pooling

¹³ Multi Layer Perceptron

¹⁴ Unorder

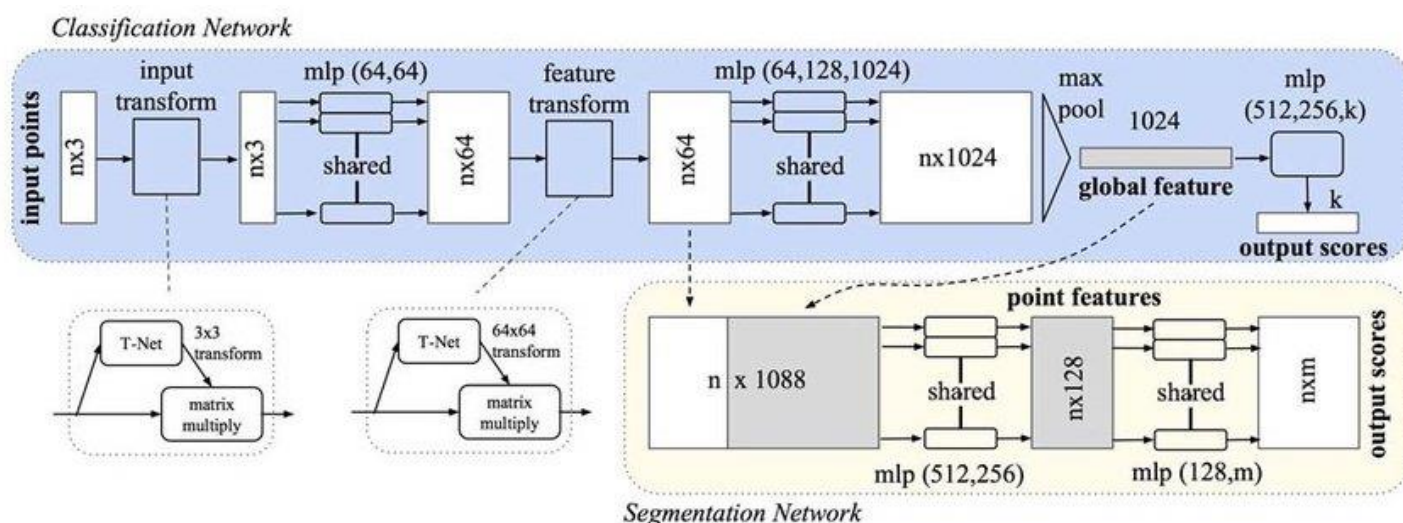
یکی از نقطه قوت‌های این معماری استفاده از یک شبکه جدا به اسم تی‌نت^{۱۵} است که با استفاده از این شبکه و با تعریف یک تابع متقارن که در رابطه ۱ آمده است می‌تواند مشکل داده‌های ابرنقاط را که به صورت نامرتب هستند حل کند و تاثیر ترتیب را از بین ببرد.

$$f(\{x_1, \dots, x_n\}) \approx g(h(x_1), \dots, h(x_n)) \quad (1)$$

$$f: 2^{\mathbb{R}^N} \rightarrow \mathbb{R}, h: \mathbb{R}^N \rightarrow \mathbb{R}^K, g: \mathbb{R}^K \times \dots \times \mathbb{R}^K \rightarrow \mathbb{R}^k$$

ورودی این شبکه یک زیر مجموعه از فضای اقلیدسی است که ۳ ویژگی اصلی دارد. این ویژگی‌ها عبارتند از:

- ۱- نامرتب بودن: داده‌های ما نقطه‌های یک داده ابرنقاط هستند که برخلاف تصاویر ترتیب مشخصی ندارند و می‌توان آن‌ها را با جایگشت‌های مختلف مرتب کرد.
  - ۲- تعامل بین نقاط: نقاط ما در فضایی با معیار مشخصی از فاصله هستند. این به این معناست که می‌توان برای تعیین همسایگی و تعامل بین نقاط از آن‌ها استفاده کرد.
  - ۳- تغییر ناپذیری تحت تبدیل هندسی: نقاط ما تحت تبدیل‌های هندسی همانند چرخش، دوران و یا ترکیب این دو نباید تغییر پذیر باشند و به هیچ وجه شکل و یا دسته‌بندی کلی آن‌ها نباید تغییر کند.
- داده‌های ما در ابتدا به عنوان ورودی به شبکه تی‌نت وارد می‌شوند و سپس ویژگی‌های آن‌ها و ساختار کلی نقاط با هم ترکیب شده و استخراج می‌شود.

شکل ۲: تصویری از معماری پوینت‌نت [۴]

در مرحله بعدی داده‌ها وارد یک شبکه چند لایه پرسپترون شده و دسته‌بندی می‌شوند. با استفاده از بخش تقسیم‌بندی معماری که در شکل ۲ وجود دارد نیز می‌توان هم ویژگی‌های محلی و هم ویژگی‌های سراسری داده‌های ابرنقاط را استخراج کرد و با استفاده از این ویژگی‌ها داده‌های ابرنقاط را دسته‌بندی کرد. از نقاط قوت این معماری می‌توان به عملکرد خوب آن در دسته‌بندی اشیاء با ساختار هندسی پیچیده، پیچیدگی زمانی کم، نقاط گم‌شده و داده‌های نویزی دار اشاره کرد [۴]. اما از نقاط ضعف این معماری نیز می‌توان به عملکرد ضعیف آن در تشخیص ساختارهای محلی، عدم توانایی در تشخیص الگوهای کوچک و نداشتن عملکرد مناسب در صحنه‌های پیچیده اشاره کرد [۵].

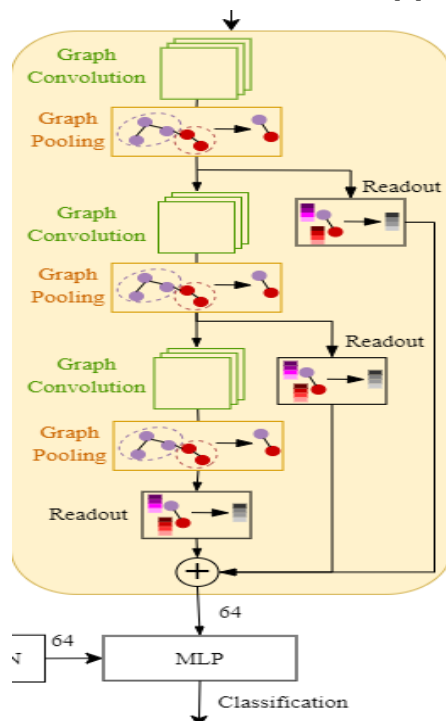
مدل دیگر مورد استفاده ما مدل گرافای تجمیع گراف خودتوجه است که برای دسته‌بندی داده‌های گرافای استفاده می‌شود. معماری این مدل در شکل ۳ آمده است. این معماری با استفاده از تکنیک‌های پیشرفته یادگیری عمیق و ترکیب شبکه‌های عصبی گرافای و شبکه‌های عصبی پیچشی^{۱۶} به دسته‌بندی داده‌ها می‌پردازد. این معماری با استفاده از شبکه‌های پیچشی گرافای و محاسبات ماتریسی متمرکز بر روی ویژگی‌های مهم‌تر گراف دارد. دلیل استفاده از ساز و کار خودتوجهی توجه به ساختار هندسی گراف علاوه بر ویژگی‌های آن است. مجموع داده‌های استفاده شده در این معماری مجموعه داده‌های یکسان با معماری‌های مشابه است تا بتوان نتایج این پژوهش را مقایسه کرد. هر کدام از این داده‌ها مناسب شبکه‌های عصبی گرافای می‌باشد و هر کدام حداقل بالای ۱۰۰ گراف را در خود گنجانده‌اند. همانطور که در شکل ۳ نیز مشخص است دو معماری تجمیعی گراف خودتوجه وجود دارد. معماری سمت چپ معماری تجمیعی سراسری^{۱۷} و معماری سمت راست معماری تجمیعی سلسله‌مراتبی است. معماری سراسری عملکردی بهتری در داده‌های کوچک‌تر دارد و از دست دادن داده را به کمترین مقدار خود می‌رساند. در مقابل معماری سلسله‌مراتبی به علت اینکه ویژگی‌های اصلی داده‌ها را استخراج می‌کند عملکرد بهتری در داده‌های بزرگ‌تر دارد. در کل هر دوی این معماری‌ها نتایج بهتری نسبت

¹⁵ T-net

¹⁶ Convolutional neural networks

¹⁷ Global pooling

به بقیه مدل‌های تجمیعی دارند. همچنین این معماری نسبت به مدل‌های تجمیعی دیگر پیچیدگی زمانی کمتری نیز دارد [۶]. از نقاط ضعف این معماری می‌توان به این اشاره کرد که نرخ کاهشی^{۱۸} گراف عدد متغیری نیست و هیچ بررسی بر روی آن نشده است. علاوه بر آن در قسمت‌هایی از آن مجموعه داده‌های مورد استفاده شفاف نیست و نحوه استفاده از داده‌ها نیز دارای مشکل است [۷].

شکل ۳: تصویر طراحی شده از معماری تجمیع گراف خودتوجه

ایده اولیه این پروژه توسط یکی از دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر طی ترم تحصیلی بهار ۱۴۰۲ به عنوان پروژه پایانی درس بینایی سب‌بعدی مطرح شده است [۸]. در ادامه سعی داریم که این ایده نوین را که برای دسته‌بندی داده‌های ابرنقاط و گرافی است را بهبود داده و تاثیر پارامترهای مختلف را در ترکیب دو مدل ارزیابی کنیم. مطالعه‌های زیادی در مورد ترکیب این دو موضوع انجام نشده است؛ نقطه قوتی که این پروژه نسبت به معماری‌های پوینت‌نت و گراف تجمیعی خودتوجه به صورت جداگانه دارد دسته‌بندی بهتر آن بر اساس نتایج اولیه مشاهده شده است به طوری که هم با داده‌های ابرنقاط و هم با داده‌های گرافی می‌توان به این نتیجه رسید. در این پروژه که برای دسته‌بندی داده‌های ابرنقاط است ما علاوه بر مختصات سه‌بعدی هر نقطه ویژگی‌های دیگری مانند ویژگی‌های مرکزیت که مرتبط با خواص گره در گراف است نیز به داده‌های خود اضافه خواهیم کرد تا بتوانیم تاثیرگذاری ویژگی‌های گرافی بر روی داده‌های ورودی خود را بررسی کنیم.

۳- روش انجام پروژه (روش، نمودار بلوکی اجزای سامانه‌ی مورد نظر پروژه، ورودی‌ها و خروجی‌ها):

برای انجام این پروژه مجموعه داده مدل‌نت ده^{۱۹} توسط دانشجوی قبلی استفاده شده است. این مجموعه داده که بخشی از داده‌های مدل‌نت چهل است حاوی پنج هزار شکل از اشیاء مختلف در ده دسته می‌باشد. این مجموعه داده از نتایج جستجو در موتورهای جستجو به دست آمده و توسط افرادی در شرکت آمازون برچسب‌گذاری شده است. پس از آن اشیایی که برچسب درستی نداشته‌اند حذف شده و یک مجموعه داده دقیق و کامل به دست آمده است [۹].

دو معماری پیشنهادی برای این پروژه را در شکل ۴ و شکل ۵ مشاهده می‌کنید. برای انجام این پروژه ما از قسمت دسته‌بندی معماری پوینت‌نت و از قسمت سلسله‌مراتبی معماری گرافی تجمیعی خودتوجه استفاده کرده‌ایم. ورودی ما داده‌های ابرنقاط خام هستند که پس از انجام پیش پردازش و مهندسی ویژگی به صورت ورودی به هر دو معماری داده می‌شود. تفاوت در دو معماری پیشنهادی نحوه ورودی دادن به شبکه گراف تجمیعی خودتوجه است به صورتی که در معماری پیشنهادی اول که در شکل ۴ مشخص است ما داده‌ها را پس از پیش پردازش به هر یک از شبکه‌ها به صورت جداگانه ورودی داده و نتیجه نهایی را به استفاده از یک شبکه چندلایه پرسپکتیوی ترکیب می‌کنیم. در معماری دوم که در شکل ۵ مشخص است ما ابتدا ورودی‌ها را به شبکه پوینت‌نت داده و سپس خروجی این شبکه را با داده‌های اولیه ترکیب کرده و به شبکه خودتوجه به صورت ورودی می‌دهیم.

مراحل انجام پروژه به شرح زیر است که در ادامه هر یک را به صورت جداگانه شرح می‌دهیم:

۱- بررسی معماری پوینت‌نت و گراف تجمیعی خودتوجه:

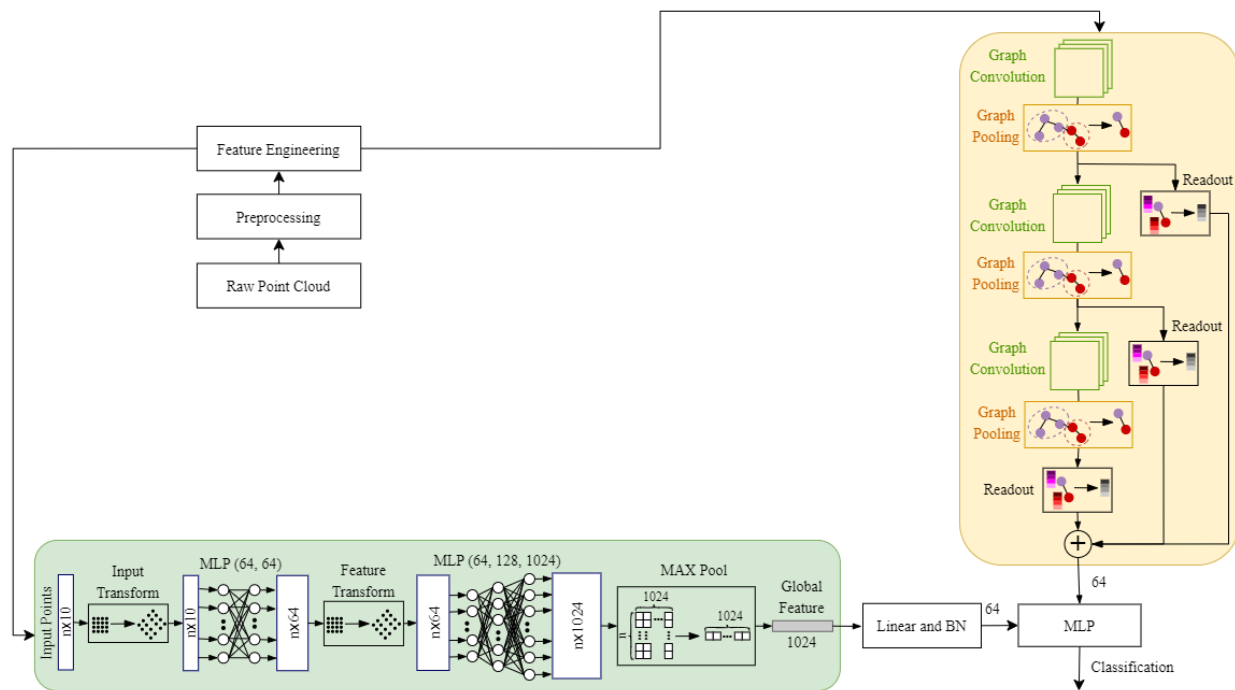
در ابتدا ما نیاز به مطالعه هر دو معماری به صورت جداگانه و درک محاسبات آن‌ها و نحوه تاثیرگذاری پارامترهای مختلف در شبکه‌ها را داریم تا بتوانیم در صورت نیاز هر کدام از این معیارها را متناسب با نیازهای خود بهینه کنیم. برای مثال هر داده ابرنقاط شامل مختصات نقاط در فضای اقلیدسی است. دانشجو

¹⁸ Pooling ratio

¹⁹ Model-Net10

قبلی علاوه بر این مختصات از هفت ویژگی دیگر که مرتبط با مرکزیت برای هرگره در گراف است استفاده کرده که این ویژگی‌ها شامل معیار کتز^{۲۰}، بردارویژه^{۲۱}، نزدیکی^{۲۲}، میانگی^{۲۳}، هم آوایی^{۲۴}، رتبه بندی^{۲۵} و بارمرکزیت^{۲۶} است. این ویژگی‌ها باعث بالا رفتن تاثیر یک نقطه و اهمیت پیدا کردن روابط بین نقاط می‌شود[۱۰].

به نوعی نقاط غیر مرتبط را به هم مرتبط می‌کند. برای برقراری این نقاط نیز از روش نزدیک ترین همسایه^{۲۷} استفاده شده است[۱۱].

شکل ۴: معماری پیشنهادی اول پروژه

۲- تحلیل معماری‌های معرفی شده توسط دانشجوی قبلی:

پس از مطالعه و بررسی شبکه‌های قبلی در این مرحله ما باید معماری‌های جدید معرفی شده را بررسی کرده و نحوه ورودی گرفتن و مهندسی ویژگی متفاوت آن را بررسی کنیم. علاوه بر این نحوه ورودی دادن به هر معماری و نحوه ترکیب ورودی‌ها را بررسی خواهیم کرد زیرا ورودی‌ها را باید به نوعی ترکیب کرد که مناسب داده‌های ابرنقاط و گرافی باشد. پس از مطالعه و درک کدهای این قسمت به مرحله عملی می‌رسیم.

۳- آموزش مجدد مدل و تعیین پارامترهای مناسب:

در این مرحله با استفاده از مجموعه داده‌های قبلی استفاده شده مدل خود را برای هر دو معماری به صورت جداگانه مجدد آموزش می‌دهیم و با تغییر پارامترهای گوناگون مانند نرخ یادگیری، تعداد تکرار یادگیری^{۲۸} و تعداد لایه‌ها درونی^{۲۹} سعی داریم که نتایج بهتری را بدست آوریم. همچنین با بازنویسی کدهای قبلی آن‌ها را به طوری مرتب خواهیم کرد که بتوان به صورت عمومی از آن استفاده کرد. سپس با پیدا کردن یک مجموعه داده جدید از نوع گراف عملکرد مدل خود را در دسته‌بندی داده‌هایی از جنس غیر از ابرنقاط نیز بررسی می‌کنیم. انتظاری که ما پس از آموزش مجدد داریم این است که نتایج بهتری نسبت به دو مقاله پایه و پژوهش قبلی انجام شده داشته باشیم. این امکان وجود دارد که ما پس از انجام آموزش مجدد به این نتیجه برسیم که برخی معیارهای استفاده شده و یا ویژگی‌های اضافه شده به داده‌های اولیه مناسب نبوده و مجبور به آموزش مجدد مدل شویم اما به طور کلی انتظار ما این است که نتایج بهتری نسبت به حالت های قبل در مجموع داده‌های اولیه مشابه بدست آوریم. در انتها انتظار داریم که معماری پیشنهادی مطابق شکل ۴ نتایج بهتری را نسبت

²⁰ Katz

²¹ Eigen-Vector

²² Closeness

²³ Betweenness

²⁴ Harmonic

²⁵ PageRank

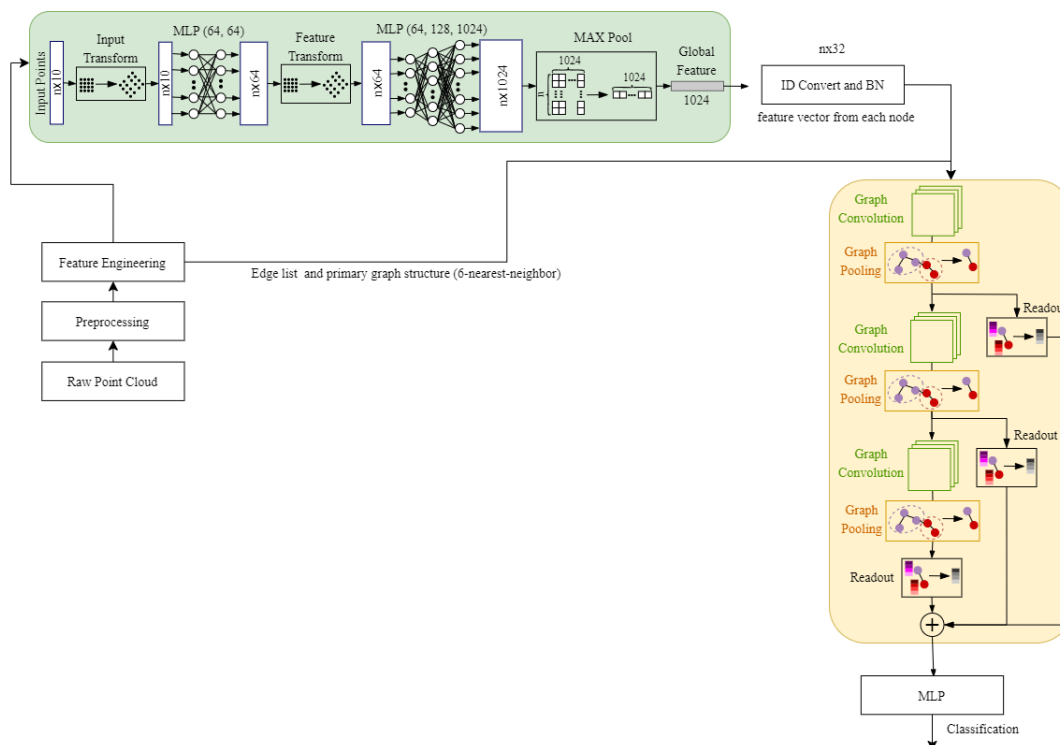
²⁶ Load centrality

²⁷ K Nearest Neighbor

²⁸ Epoch

²⁹ Hidden Layers

به دیگری ارائه دهد زیرا اضافه کردن ویژگی‌های مرتبط با مرکزیت و استفاده دوباره آن در شبکه خودتوجه این امکان را دارد که شبکه ما به داده‌های گرافیکی توجه بیشتری داشته باشد و به یک نوع خاصی از داده حساس شود.

شکل ۵: معماری پیشنهادی دوم

۴- ارزیابی تاثیر ویژگی‌های اضافه شده بر داده‌های ابرنقاط:

پس از آموزش مجدد مدل خود هفت ویژگی مرتبط با مرکزیت را تغییر داده و تاثیر هر کدام را به صورت جداگانه در نتیجه دسته‌بندی و دقت مدل بررسی خواهیم کرد. با استفاده از نتایج این بررسی می‌توان نتیجه گرفت که با استفاده از کدام یک از این ویژگی‌ها می‌توان ارتباط بهتری بین نقاط پیدا کرد. انتظار داریم که ویژگی‌های اضافه شده همگی تاثیر یکسانی بر روی پیشرفت مدل ما نداشته باشند و باید بررسی کرد که آیا این پیشرفت‌ها در صورت با هم بودن معیارهای مرکزیت به دست می‌آید و یا خیر. تخمین اولیه بنده در این جهت است که احتمالا هر یک به صورت تنها لزوما در پیشرفت مدل ما تاثیر چندانی بالایی ندارند.

۵- نمایش نقاط تاثیرگذار همراه با ویژگی‌های آن‌ها:

در نهایت با نتایج به دست آمده از مرحله قبلی و به دست آوردن مقدار تاثیر هر نقطه می‌توان نقاطی را که در دسته‌بندی ما تاثیر گذارتر بوده اند را پیدا کرده و یک ارزیابی جامع نسبت به اینکه کدام نقاط در اشیا تاثیر بیشتری در دسته‌بندی دارند انجام داد. پس از رسم نمودار گرادیان و به دست آوردن نقاط تاثیرگذار می‌توانیم یک نقشه گرمایی^{۳۰} برای تمامی داده‌های خود رسم کرده و نقاط پر اهمیت را به همراه ویژگی‌های آن‌ها نمایش دهیم. نتایجی که از خروجی کار ما تخمین زده می‌شود این است که در دو معماری استفاده شده نقاط گوشه از اهمیت بالایی برخوردارند پس قطعاً نقاط حاشیه ما نقاطی هستند که تاثیرگذار خواهند بود همچنین با ویژگی‌های مرکزیت که به داده‌های خود اضافه کرده‌ایم می‌توان تخمین زد در نواحی که تجمع نقاط بیشتر است نیز تاثیرگذاری قابل توجهی داشته باشیم.

۴- روش ارزیابی:

برای ارزیابی این پروژه ما با استفاده از دقتی که از مدل به دست آمده است ابتدا معماری جدید را نسبت به معماری‌های مشابه ارزیابی می‌کنیم. پس از آن مدل خود را نسبت به مدلی که دانشجو قبلی آموزش داده بود ارزیابی کرده و سپس هر یک از ویژگی‌های مرتبط با مرکزیت را که به داده‌های اولیه اضافه شده بود بررسی کرده و تاثیر گذارترین ویژگی را انتخاب می‌کنیم. در نهایت با نقشه گرمایی به دست آمده و رسم نمودار گرادیان داده‌های نقاط پر اهمیت را پیدا کرده و با حذف نقاط کم اهمیت تر درستی نتایج خود را تصدیق خواهیم کرد. انتظاری کلی که نسبت به روش خود داریم بهبود قابل توجهی در دقت آن نسبت به پژوهش‌های قبلی است به دلیل اینکه این موضوع در پژوهشی که دانشجو قبلی انجام داده بود بدون هیچ گونه تغییری در پارامترهای دو مدل پیشرفت داشته است حال با عوض کردن آن‌ها احتمالا به دقت بالاتری می‌توان دست یافت.

هدف	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	فروردین
بررسی معماری پوینت‌نت و گراف‌ی تجمیعی خودتوجه									
بررسی معماری‌های استفاده شده									
بررسی تاثیر پارامترهای استفاده شده									
پیدا کردن پارامترهای مناسب برای مدل									
آموزش مدل با استفاده از پارامترهای جدید									
پیدا کردن پارامترهای تاثیر گذار									
نمایش نقاط مهم و تاثیر گذاری آن‌ها در خروجی									
نگارش پایان نامه									

۶- امکانات لازم (ابزارها، محیط‌ها، و نرم‌افزارهای مورد استفاده):

- یک سیستم پردازشی حداقل دارای یک GPU پردازشی ۳۰۹۰ برای آموزش مدل معرفی شده

۷- مراجع و منابع:

- [1] J. Adrian Bondy and U. S. R. Murty, *Graph theory with applications*. New York ; Chichester: Wiley, 2002.
- [2] J. Zhou *et al.*, "Graph neural networks: A review of methods and applications," *AI Open*, vol. 1, pp. 57–81, 2020, doi: <https://doi.org/10.1016/j.aiopen.2021.01.001>.
- [3] D. Fernandes *et al.*, "Point-cloud based 3D object detection and classification methods for self-driving applications: A survey and taxonomy," *Information Fusion*, vol. 68, pp. 161–191, Apr. 2021, doi: <https://doi.org/10.1016/j.inffus.2020.11.002>.
- [4] R. Q. Charles, H. Su, M. Kaichun, and L. J. Guibas, "PointNet: Deep Learning on Point Sets for 3D Classification and Segmentation," *2017 IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*, pp. 652–660, Jul. 2017, doi: <https://doi.org/10.1109/cvpr.2017.16>.
- [5] C. R. Qi, L. Yi, H. Su, and L. J. Guibas, "PointNet++: Deep Hierarchical Feature Learning on Point Sets in a Metric

- Space,” *Neural Information Processing Systems*, vol. 30, pp. 5099–5108, Jun. 2017.
- [6]J. Lee, I. Lee, and J. Kang, “Self-attention Graph Pooling,” *International Conference on Machine Learning*, pp. 3734–3743, Apr. 2019.
- [7]C. Holtz, “Issues · inyeople77/SAGPool,” *GitHub*, Sep. 11, 2019. <https://github.com/inyeople77/SAGPool/issues> (accessed Aug. 26, 2023).
- [8]M. Ebadpour, “PointNet Meets Self-Attention Graph Pooling: a Synergistic Approach to Point Cloud Classification,” *GitHub*, Aug. 21, 2023. <https://github.com/MohsenEbadpour/PointNet-meets-Self-Attention-Graph-Pooling-A-Synergistic-Approach-to-Point-Cloud-Classification> (accessed Aug. 25, 2023).
- [9]Z. Wu *et al.*, “3D ShapeNets: a Deep Representation for Volumetric Shapes,” *IEEE Xplore*, pp. 1912–1920, Jun. 2015, doi: <https://doi.org/10.1109/CVPR.2015.7298801>.
- [10]Wikipedia Contributors, “Centrality,” *Wikipedia*, Dec. 05, 2019. <https://en.wikipedia.org/wiki/Centrality>
- [11]Wikipedia Contributors, “k-nearest neighbors algorithm,” *Wikipedia*, Mar.19,2019.https://en.wikipedia.org/wiki/K-nearest_neighbors_algorithm
- [12]M. G. Seenappa, “Graph Classification Using Machine Learning Algorithms,” *SJSU ScholarWorks*, May 2019, doi: <https://doi.org/10.31979/etd.b9pm-wpng>.
- [13]P. Wang, T. Gu, B. Sun, D. Huang, and K. Sun, “Research on 3D Point Cloud Data Preprocessing and Clustering Algorithm of Obstacles for Intelligent Vehicle,” *World Electric Vehicle Journal*, vol. 13, no. 7, p. 130, Jul. 2022, doi: <https://doi.org/10.3390/wevj13070130>.
- [14]I. Lang, A. Manor, and Shai Avidan, “SampleNet: Differentiable Point Cloud Sampling,” *ArXiv (Cornell University)*, Dec. 2019.